

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 157/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. P. G., B., a Mgr. K. G., B., zastúpených JUDr. D. Š., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 17 C 164/2009 z 24. júna 2010 a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 Co 270/2010 z 18. novembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. P. G. a Mgr. K. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. februára 2011 doručená sťažnosť Mgr. P. G. a Mgr. K. G. (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 17 C 164/2009 z 24. júna

2010 a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 16 Co 270/2010 z 31. marca 2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa návrhom podaným na okresnom súde (sp. zn. 17 C 164/2009) domáhali nahradenia prejavu vôle s uzavretím zmluvy o prevode vlastníctva bytu odporcu B., s. r. o., B. (ďalej len „odporca“).

Okresný súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 17 C 164/2009 z 24. júna 2010 návrh sťažovateľov zamietol a zaviazal ich na náhradu trov konania.

Sťažovatelia proti uvedenému rozsudku okresného súdu podali odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 16 Co 270/2010 z 18. novembra 2010 tak, že rozsudok prvostupňového súdu potvrdil.

Sťažovatelia v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu namietajú, že im *„konaním súdov bola odňatá možnosť konať pred súdom, čo vidí nielen v tom, že neboli vykonané dôkazy, ktoré žiadal ale aj v tom, že došlo k nesprávnej aplikácii práva a zákona na tento súdený prípad, teda, že súd zákonné predkupné právo navrhovateľa vylúčil z pôsobnosti zákona č. 182/1993 Z.z, a takýmto spôsobom odňal navrhovateľovi možnosť konať pred súdom vo veci zákonného predkupného práva. Navrhovateľovi súd odňal možnosť konať pred súdom tým, že prvostupňový súd návrh zamietol, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 1 písm. c) OSP) a toto rozhodnutie bolo odvolacím súdom potvrdené. Rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu prijaté na základe nesprávneho právneho názoru, sú preto rozhodnutia, ktorými bola navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom, pričom zrušením predbežného opatrenia aj keď mal súd v tomto konaní za preukázané, že odporca zriadi k predmetnému bytu záložné právo nebola navrhovateľovi poskytnutá náležitá súdna ochrana má navrhovateľ za to, že bolo porušené jeho ústavné právo... na súdnu a inú právnu ochranu zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“*

Na základe uvedeného sťažovatelia navrhli vydať tento nález:

„1/ Základné právo 1/ Mgr. P. G., 2/ Mgr. K. G. upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod č. k.

17C/164/2009 a v konaní vedenom na Krajskom súde Banská Bystrica pod č. k. 16 Co/270/2010 porušené bolo.

2/ Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica, č. k 16 Co/270/2010-177 zo dňa 18.11.2010 a rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 17C/164/2009-149 zo dňa 24.6.2010 a vec vracia na ďalšie konanie Okresnému súdu Banská Bystrica.

3/ 1/ Mgr. P. G., 2/ Mgr. K. G. priznáva finančné zadosťučinenie 5.312,- EUR /slovom päťtisícristodvanásť EUR/, ktoré sú Krajský súd Banská Bystrica a Okresný súd Banská Bystrica povinní 1/ Mgr. P. G. a 2/ Mgr. K. G. spoločne a nerozdielne vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4/ 1/Mgr. P. G., 2/Mgr. K. G. priznáva trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia JUDr. D. Š., advokátky so sídlom B. vo výške 424,84 EUR, ktoré sú Krajský súd Banská Bystrica a Okresný súd Banská Bystrica povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovatelia nepodali proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že predložená sťažnosť napriek kvalifikovanému zastúpeniu sťažovateľov advokátkou trpí viacerými nedostatkami, ktoré by odôvodňovali ústavný súd, aby predloženú sťažnosť odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, avšak uvedené nedostatky (napr. nedoložená plná moc, nedoložené kópie napadnutých rozhodnutí súdov a pod.) ústavný súd najmä vzhľadom na výrok tohto rozhodnutia nepovažoval za potrebné odstraňovať.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

1. V súvislosti s namietaným porušením označeného základného práva sťažovateľov napadnutým rozsudkom okresného súdu ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať rozhodnutie okresného súdu, keďže ho už

preskúmal na základe odvolania krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľom ochranu ich právam.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku okresného súdu odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010).

2. Podstata námietok sťažovateľov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu spočíva v tvrdení, že im postupom všeobecných súdov bola odňatá možnosť konať v dôsledku „*nevykonania navrhovaných dôkazov*“ a v dôsledku „*nesprávnej aplikácie práva a zákona na tento súdený prípad*“, s ktorou sa stotožnil aj krajský súd v napadnutom rozsudku, čím podľa ich názoru došlo k porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy.

Z uvedeného je zrejmé, že námietky sťažovateľov spolu vzájomne súvisia, vychádzajú z premisy, že všeobecné súdy podľa názoru sťažovateľov aplikovali ústavne nekonformný výklad práva a že práve v dôsledku aplikácie ústavne nekonformného výkladu zákona im bola odňatá možnosť konať pred súdom. Sťažovatelia teda vlastne tvrdia, že postupom všeobecných súdov boli pozbavení súdnej ochrany v súdnom konaní, teda možnosti konať pred súdom v označenom konaní.

Podľa § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Ústavný súd pripomína, že dovolanie z dôvodu uvedeného v § 237 písm. f) OSP považuje za účinný právny prostriedok nápravy porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy (postupom súdu bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom) (II. ÚS 31/00, II. ÚS 102/04).

Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom

nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02).

Vzhľadom na citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku mohli sťažovatelia podať proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie a v rámci neho sa domáhať ochrany označeného základného práva. Podľa zistenia ústavného súdu však sťažovatelia dovolanie nepodali, preto možno urobiť záver, že sťažovatelia nevyčerpali dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý im zákon na ochranu ich základných práv účinne poskytuje a na ktorého použitie boli sťažovatelia oprávnení podľa Občianskeho súdneho poriadku. Preto treba sťažnosť v tejto časti považovať za neprípustnú.

Sťažovatelia ani len netvrdili (tým menej preukazovali), že by nespĺnili podmienku vyčerpania opravného prostriedku z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto vôbec neprichádzal do úvahy zo strany ústavného súdu postup v zmysle ustanovenia § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2011